

RZĄDOWY PROGRAM

SMOG

STOP

MINISTERSTWO
ROZWOJU

**Wsparcie dla gmin
w termomodernizacji
budynków jednorodzinnych**

Łódź, 27 listopada 2019 r.

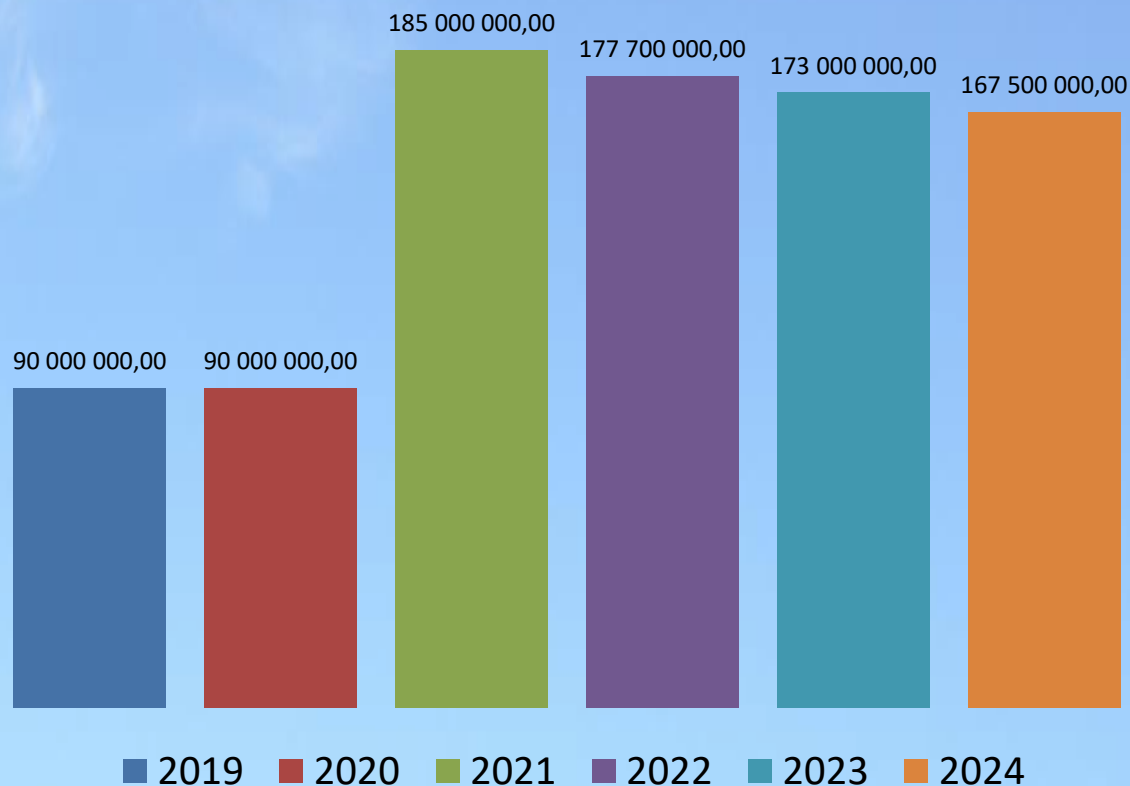
Główne zasady Programu

- **Bezzwrotna dotacja budżetu państwa (70%) + środki zapewniane przez samorządy gminy (30%)**
- wypłata dotacji dla Gminy **w formie zaliczki**
- średnio 53 000 zł na jeden budynek (czyli średnio **37 100 zł dotacji**)
- Gmina pełni rolę **inwestora**
- Do 5% wartości porozumienia na obsługę programu, m.in. edukację mieszkańców
- **Gmina może żądać wkładu własnego mieszkańców $\leq 10\%$ wartości porozumienia (poza porozumieniem z MR)**
- **Miasta pow. 100 000 mieszkańców – odrębne warunki porozumienia (finansowanie/liczba budynków)**
- **Składać wnioski mogą wszystkie gminy w Polsce - konieczne uzasadnienie/zła jakość powietrza oraz „uchwała antysmogowa”**

Środki budżetu państwa przeznaczone na Program:

883,2 mln zł

(z wkładem Gminy ok. 22 000 domów)

Przedsięwzięcie niskoemisyjne

- 1) wymiana urządzeń/systemów grzewczych ogrzewających budynki lub wodę użytkową z niespełniających standardów niskoemisyjnych **na urządzenia spełniające standardy niskoemisyjne**
- 2) likwidacja urządzeń jak w 1) + **przyłączenie do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej**
- 3) termomodernizacja + ew. 1) lub 2)

Standard niskoemisyjny:

- wymagania ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (KE 1189/2015)
- wymagania ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy (KE 1188/2015)
- wymagania przepisów odrębnych, w tym aktów prawa miejscowego

Warunki udziału

- „Uchwała antysmogowa” na terenie Gminy - zgodnie z art. 96 ustawy POŚ
- udokumentowany problem związany z tzw. „niską emisją”
- Przyjęty **GPN** w trybie aktu prawa miejscowego
- **W ramach pojedynczego porozumienia: < 2% do 12% > łącznej liczby budynków jednorodzinnych w Gminie (nie dotyczy miast pow. 100 000)**
- **wymiana lub likwidacja urządzeń niespełniających standardów niskoemisyjnych $\geq 80\%$ budynkach objętych porozumieniem**
- szacowane zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze - łącznie dla wszystkich budynków w ramach porozumienia $\geq 50\%$ **energii finalnej**
- **Zobowiązanie Gminy do zabezpieczenia środków = 30% kosztów realizacji porozumienia (miasta pow. 100 000 > 30%)**

Koszty kwalifikowane

- **likwidacja/wymiana urządzeń lub systemów grzewczych** które nie spełniają standardów niskoemisyjnych **na spełniające standardy niskoemisyjne** albo wykorzystujące paliwa gazowe albo energię elektryczną
- **przyłączenia budynku** do sieci ciepłowniczej sieci elektroenergetycznej albo gazowej
- **docieplenia ścian, stropów, podłóg na gruncie, fundamentów, stropodachów i dachów**
- likwidacja **mostków cieplnych**
- wymiana **stolarki okiennej i drzwiowej**
- **modernizacja systemu ogrzewania, wentylacji** lub systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej
- instalacja lub wymiana **urządzeń pomiarowo-kontrolnych** (innych niż OSD)
- **projekty** budowlane lub techniczne oraz inna dokumentacja
- **audyty** potwierdzające zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze;
- **inne koszty do 5% kosztów porozumienia, m.in. koszty usług doradztwa energetycznego, koszty obsługi/zarządzania programem na poziomie gminy**

Lista kroków dla Gminy - zawarcie Porozumienia

- oszacować liczbę mieszkańców chętnych do przystąpienia do Programu
- określić **liczbę przedsięwzięć niskoemisyjnych** planowanych do realizacji, w podziale na ich rodzaje
- zdecydować **w jakiej formule** realizować Program (np. w oparciu o własne zasoby czy podmiotu zewnętrznego)
- **przygotować GPN** do uchwalenia przez radę gminy
- **złożyć wniosek** o dofinansowanie do MR (z załącznikami, np. GPN, HRF)
- podpisać porozumienie z MR

Gmina może podpisać w ramach Programu umowę z mieszkańcem, który m.in.:

- jest **właścicielem/współwłaścicielem/posiadaczem samodzielnym** budynku jednorodzinnego
- spełnia wskazany w ustawie **próg dochodowy** (ustawa o dodatkach mieszkaniowych)
- spełnia wskazany w ustawie **próg majątkowy** (ustawa o dodatkach mieszkaniowych)
- faktycznie **zamieszkuje** w budynku
- wyrazi zgodę m.in. na udostępnienie budynku do celów inwestycji
- spełni dodatkowe warunki określone przez gminę

Realizacja przedsięwzięć niskoemisyjnych

- Przedsięwzięcia niskoemisyjne są planowane, przygotowywane, realizowane **przez gminę**
- Gmina **dokonyuje inwentaryzacji i selekcji obiektów** na przedsięwzięcia niskoemisyjne - dobór rodzaju przedsięwzięcia niskoemisyjnego do obiektu
- Gmina podpisuje **umowy z beneficjentami** umożliwiające wykonywanie przedsięwzięć na terenie nieruchomości
- Gmina przeprowadza **zamówienie na usługi i dostawy oraz roboty** budowlane w ramach przedsięwzięć niskoemisyjnych
 - ✓ Zaplanowanie sposobu kontraktacji
 - ✓ Przygotowanie dokumentacji przetargowej, warunków udziału, kryteriów wyboru
- Gmina musi potwierdzić **osiągnięcie efektów** realizacji porozumienia
- Gmina organizuje zasoby niezbędne na przygotowanie i nadzór nad realizacją przedsięwzięć niskoemisyjnych oraz nad trwałością inwestycji

Utrzymanie trwałości przedsięwzięć niskoemisyjnych

Gmina zapewnia utrzymanie efektów inwestycji przez okres 10 lat tj.:

- Zapewnia dostęp do usług doradztwa energetycznego
- **Weryfikuje, co najmniej raz w roku**, przez okres 10 lat przestrzeganie m.in. poniższych warunków przez beneficjentów:
 1. Zakaz stosowania jakichkolwiek dodatkowych urządzeń grzewczych na paliwo stałe niespełniających standardów niskoemisyjnych
 2. Zakaz usuwania lub naruszania integralności urządzeń/systemów grzewczych
 3. Zakaz spalania odpadów
 4. Eksploatowanie urządzeń/systemów zgodnie z instrukcją
 5. Czyszczenie przewodów kominowych przez osoby posiadające uprawnienia kominiarskie, w terminach określonych w przepisach o ochronie przeciwpożarowej oraz w przepisach techniczno-budowlanych

Status Programu

Skawina

- ✓ Porozumienie podpisane
28.06.2019
- ✓ 15,9 mln zł
- ✓ 300 budynków

Sucha Beskidzka

- ✓ Porozumienie podpisane
26.07.2019
- ✓ 2,65 mln zł
- ✓ 50 budynków

Pszczyna

- ✓ Porozumienie podpisane
21.10.2019
- ✓ 15,2 mln zł
- ✓ 286 budynków

Niepołomice

- ✓ Wniosek i GPN w trakcie korekty
- ✓ 7,4 mln zł
- ✓ 140 budynków

Tuchów

- ✓ Wniosek i GPN w trakcie korekty
- ✓ 6,4 mln zł
- ✓ 121 budynków

REALIZACJA PROGRAMU STOP SMOG W POLSCE

RZĄDOWY PROGRAM
**SMOG
STOP**

MINISTERSTWO ROZWOJU

Miasta/gminy, które złożyły wniosek do Programu lub podpisały porozumienie:

woj. małopolskie: Niepołomice, Skawina, Sucha Beskidzka, Tuchów
woj. śląskie: Pszczyna

Miasta/gminy wyrażające wolę przystąpienia do Programu:

woj. śląskie: Godów, Knurów, Myszków, Powiat gliwicki, Tarnowskie Góry, Wodzisław Śląski, Zabrze, Żory, Żywiec

woj. łódzkie: Opoczno

woj. mazowieckie: Otwock, Piastów

Pozostałe miasta/ WHO

pon. 100 tys. mieszk.:

woj. łódzkie: Brzeziny

woj. podkarpackie: Jarosław

woj. opolskie: Kędzierzyn-Koźle
woj. kujawsko-pomorskie: Nakło nad Notecią, Wągrowiec

woj. dolnośląskie: Nowa Ruda

woj. małopolskie: Nowy Sącz, Proszowice, Wadowice, Zakopane

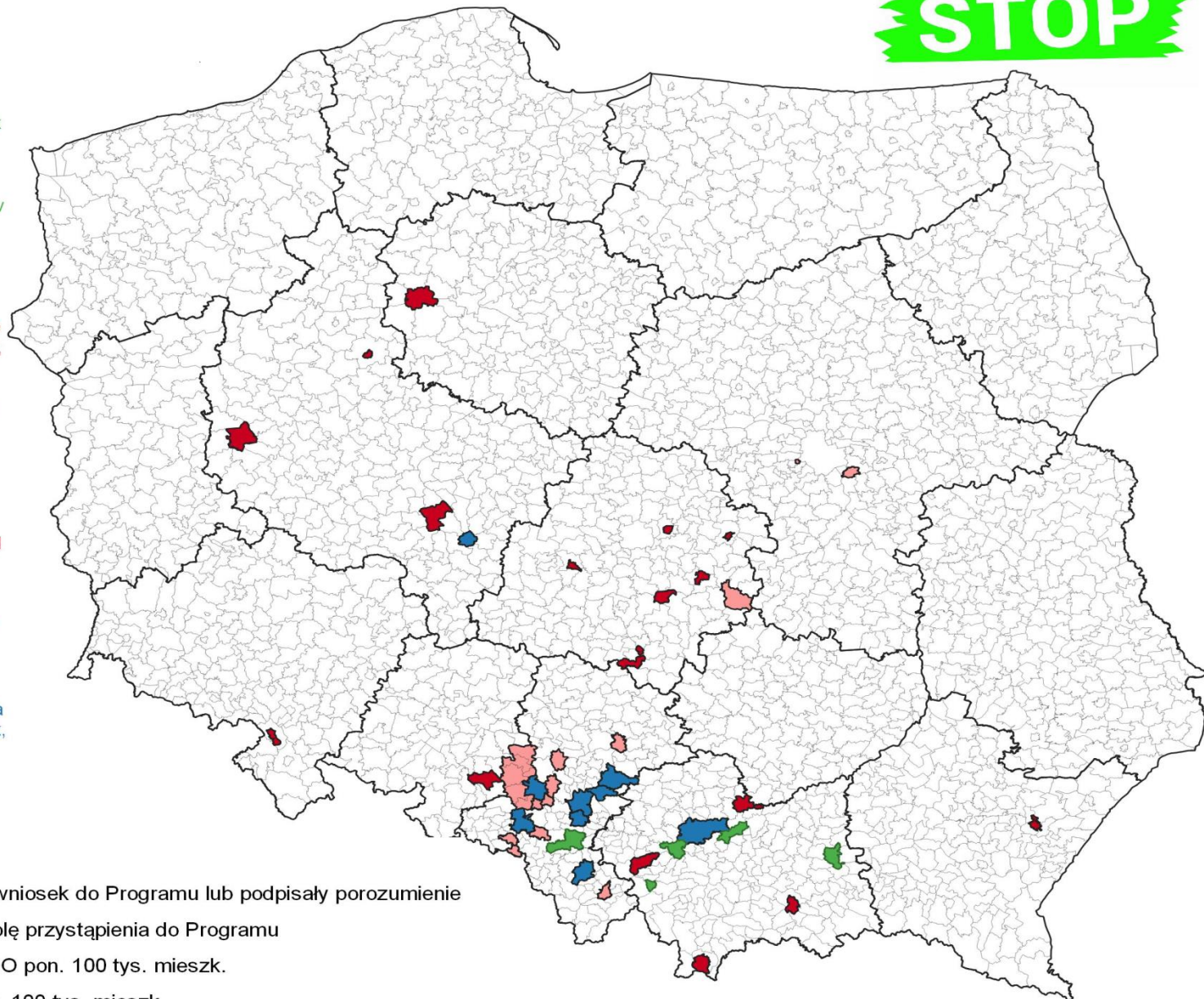
Pozostałe miasta WHO

pow. 100 tys. mieszk.:

woj. śląskie: Bielsko-Biała, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Katowice, Rybnik, Sosnowiec, Tychy

woj. małopolskie: Kraków

woj. wielkopolskie: Kalisz

 Miasta/gminy, które złożyły wniosek do Programu lub podpisały porozumienie

 Miasta/gminy wyrażające wolę przystąpienia do Programu

 Pozostałe miasta/gminy WHO pon. 100 tys. mieszk.

 Pozostałe miasta WHO pow. 100 tys. mieszk.

Pytania i wsparcie

Departament Gospodarki Niskoemisyjnej Ministerstwa Rozwoju

w Ministerstwie Rozwoju

email: termomodernizacja@mpit.gov.pl

www: www.gov.pl/web/przedsiębiorczosc-technologie/stop-smog

Marcin Jaczewski, tel. 22 262 92 49, email: marcin.jaczewski@mpit.gov.pl

Przemek Hofman, tel. 22 262 92 40, email: przemyslaw.hofman@mpit.gov.pl

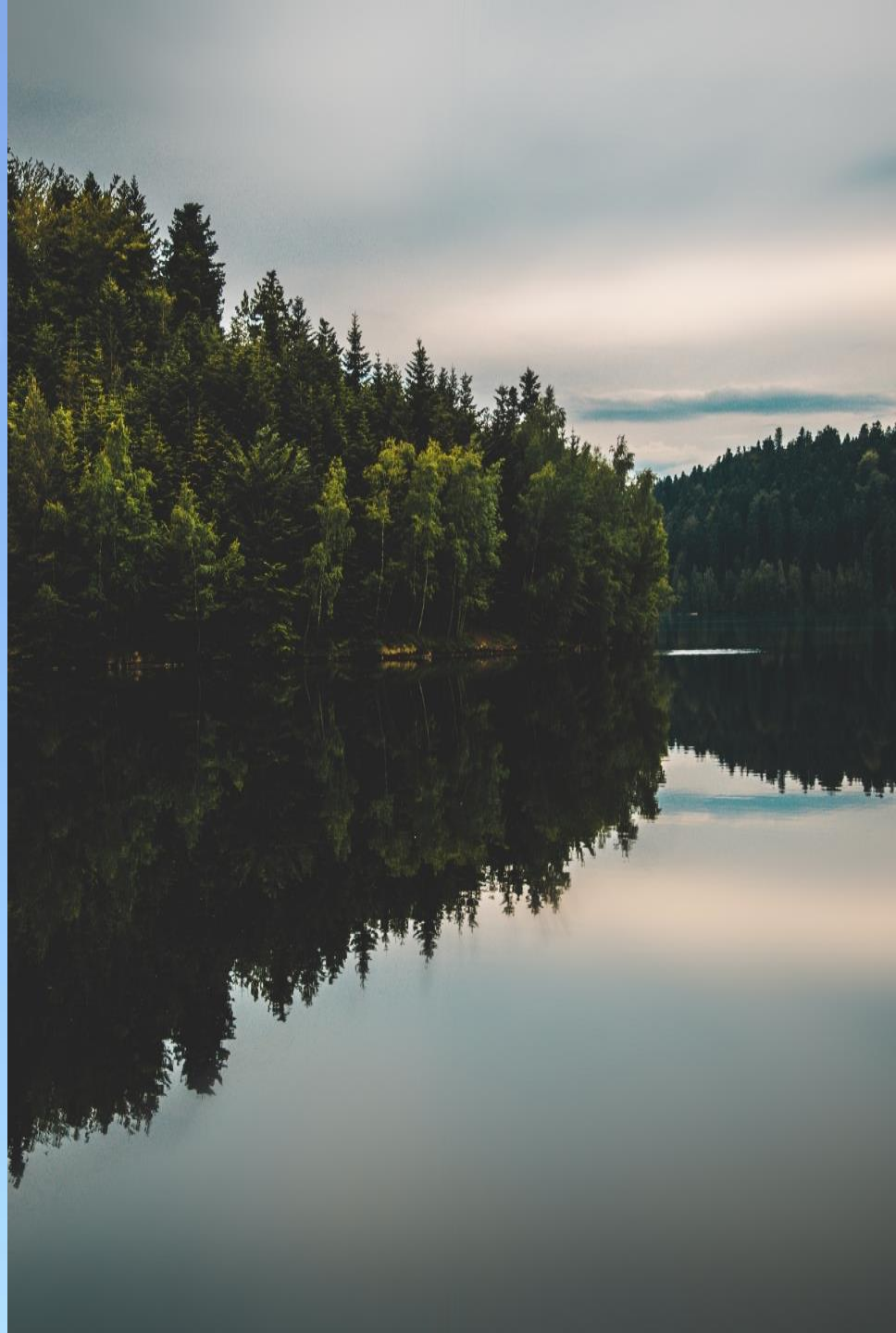
Projekt ZONE

Wiktor Grudziń

Ministerstwo Rozwoju

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Początek

**Projekt współfinansowany ze środków
NCBiR
w ramach Startegicznego programu badań
naukowych i prac rozwojowych „Społeczny
i gospodarczy rozwój Polski w warunkach
globalizujących się rynków”
GOSPOSTRATEG**

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Czym jest ZONE?

Projekt badawczo – rozwojowy, którego głównym celem jest stworzenie prototypu systemu inwentaryzacji źródeł niskiej emisji oraz wypracowanie projektów regulacji prawnych, które pozwolą na uruchomienie ZONE w skali całego kraju.

Początek

W inicjatywę zaangażowały się:
**Ministerstwo Przedsiębiorczości
i Technologii
(Ministerstwo Rozwoju)**

**Instytut Łączności
- Państwowy Instytut Badawczy**

Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla

**Instytut Ochrony Środowiska
- Państwowy Instytut Badawczy**

Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy

Dlaczego realizujemy projekt ZONE?

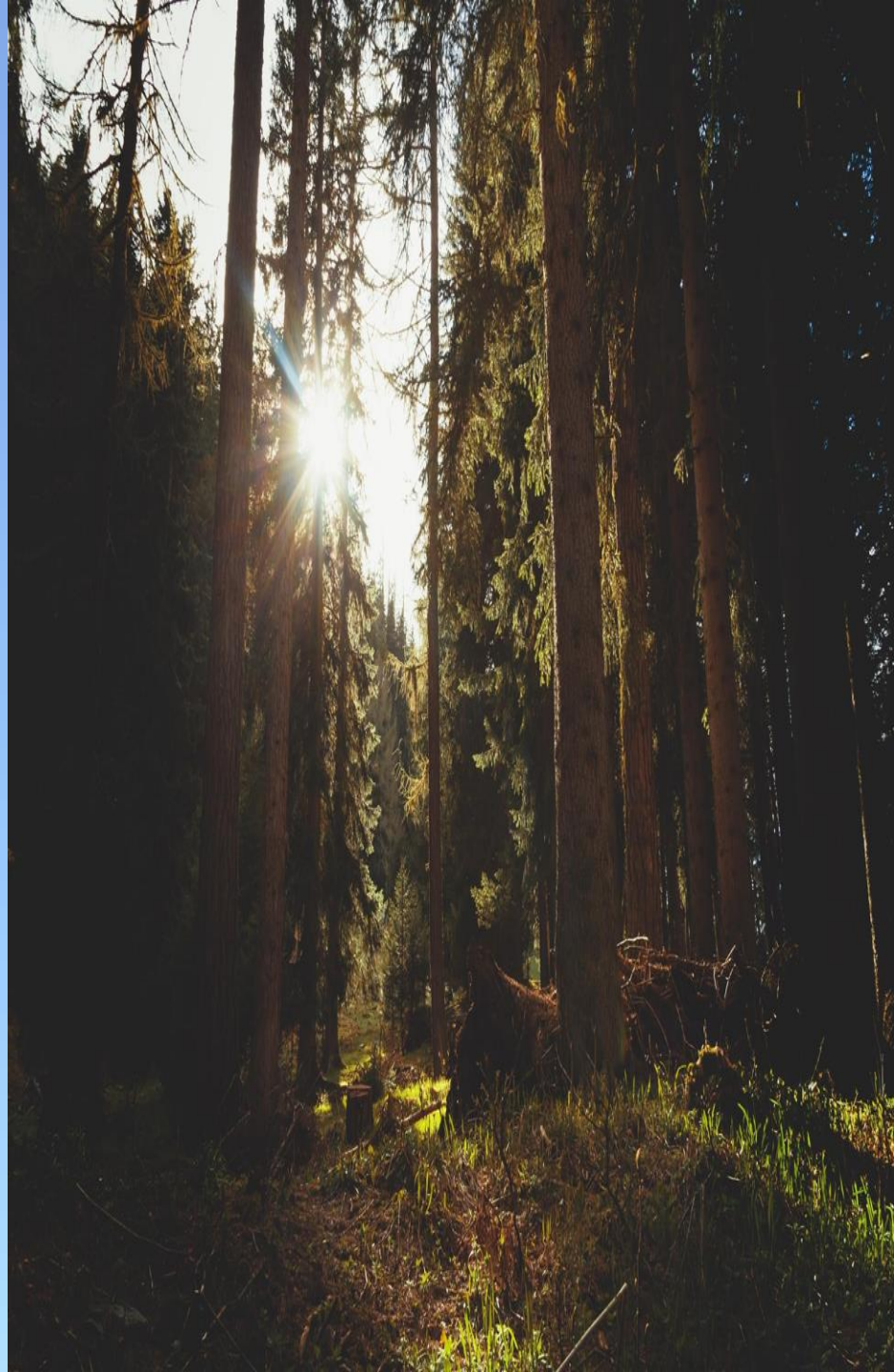
Brak wiedzy o rodzajach źródeł ciepła oraz używanym opale w polskich domach

Inwentaryzacja umożliwi zebranie jednolitych i szczegółowych danych

Samorządy i administracja centralna będą posiadały darmowe, ustandaryzowane i uregulowane prawnie narzędzie umożliwiające planowanie polityk i wydatkowania środków publicznych na poprawę jakości powietrza

Cele projektu

- Stworzenie prototypu systemu inwentaryzacji źródeł niskiej emisji z bazą danych urzędów grzewczych i narzędziami do analizy tych danych
- Moduły analityczne wskazujące np. wpływ zanieczyszczenia na lokalną jakość powietrza, analiza i prezentacja danych zgromadzonych w systemie
- Przygotowanie projektów regulacji prawnych, które pozwolą na uruchomienie ZONE w skali całego kraju oraz zbierania i przetwarzania danych zasilających ZONE i ich systematyczną aktualizację przez umocowane do tego podmioty

Główne produkty projektu

Prototyp systemu inwentaryzacji źródeł niskiej emisji w budynkach:

- **aplikacja mobilna** dla kominiarzy i innych podmiotów uprawnionych do przeprowadzania inwentaryzacji
- **aplikacja webowa** dla mieszkańców (samodzielna inwentaryzacja)

spójna baza danych zawierająca informacje na temat czym ogrzewamy i jakim opalem

Jak działa projekt ZONE?

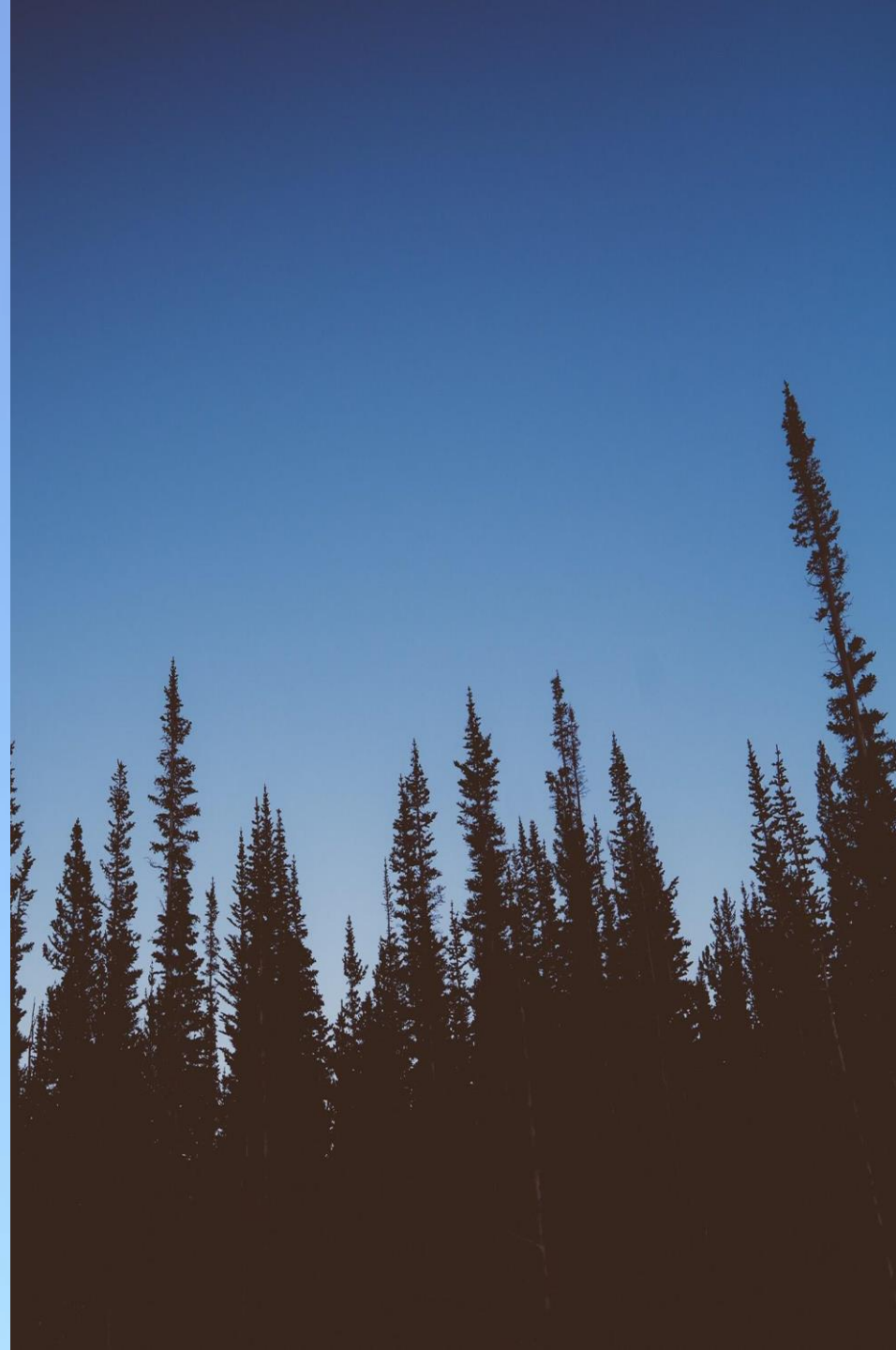
- Testowanie prototypu przez użytkowników (mieszkańcy/samorządy/ podmioty kontrolujące – kominiarze, pracownicy urzędów gmin, funkcjonariusze SG/SM)

- Zebranie uwag i potrzeb poszczególnych użytkowników, modyfikacja i wdrożenie rozwiązań

- Prototyp zawierający wszystkie funkcjonalności, gotowy do pełnego wdrożenia z przygotowanymi rozwiązaniami prawnymi

Pilotaż

- 14 zaangażowanych gmin: Karczew, Katowice, Nowy Targ, Mińsk Mazowiecki, Mszana Dolna, Skawina, Ustroń, **Opczno**, Podkowa Leśna, Rabka-Zdrój, Rybnik, Skała, Warszawa i Zabrze.
- pierwsze wyniki inwentaryzacji
- aplikacja mobilna dla kominiarzy i innych podmiotów uprawnionych (pracownicy urzędów gmin, funkcjonariusze SG/SM) do przeprowadzania inwentaryzacji
- aplikacja webowa dla mieszkańców (samodzielna inwentaryzacja)
- pomiary jakości powietrza
- badania spirometryczne
- pomiary emisji z indywidualnych źródeł ciepła

Działania przed nami

- Zakończenie pilotażu z możliwie najszerszą grupą interesariuszy, modyfikacja i wdrożenie rozwiązań

- Prawne uregulowanie wypracowanych rozwiązań

- pozyskanie środków w ramach POPC na utworzenie ogólnopolskiej bazy

ZONE

Zintegrowany System Wsparcia Polityk
i Programów Ograniczenia Niskiej Emisji

11408

zinwentaryzowanych budynków

10250

zinwentaryzowanych kotłów

KLASA 4

najczęściej występująca klasa kotła

Dziękuję

Wiktor Grudzień

wiktor.grudzien@mpit.gov.pl

